

جغرافیا و روابط انسانی، پاییز ۱۳۹۹، دوره ۳، شماره ۲

بررسی وضعیت مبلمان پارکی و تأثیر آن بر رضایت شهروندان (مطالعه موردی: پارک‌های مناطق شهر اصفهان)

اعظم مرادی^۱، مریم صالحی^۲، فاطمه سوری^۳، مهدی خداداد^۴

۱- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه پیام نور اصفهان)

۲- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان، ایران)

۳- دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۴- کارشناس ارشد جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه گلستان، گرگان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۷/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۸/۱۲

چکیده

یکی از عوامل مؤثر در بهبود وضع فضاهای سبز شهری که دارای اثرات اجتماعی، فرهنگی، روحی و روانی فراوانی می‌باشد مبلمان موجود در پارک است. در همین راستا، هدف پژوهش حاضر بررسی نحوه عملکرد مبلمان پارکی در مناطق شهر اصفهان و مقایسه میزان رضایت شهروندان از مبلمان موجود در پارکهای مناطق می‌باشد. روش پژوهش، توصیفی-تحلیلی و پیمایشی است که با تکمیل ۳۲۵ پرسشنامه در ۶۰ پارک مهم انجام شده است. برای تحلیل داده‌های حاصل از پرسشگری و سنجش تعامل متغیرهای مورد مطالعه، از آزمون‌های آماری در محیط نرم افزار *Spss* و همچنین برای ترسیم نقشه از نرم‌افزار *ArcGIS* استفاده گردیده است. برای بررسی میزان رضایت از انواع مبلمان پارکی در مناطق، از روش تحلیل آزمون واریانس استفاده گردید به طوری که نتایج محاسبات نشان داد پاسخگویان منطقه هفت دارای میزان رضایت کمتر و پاسخگویان منطقه هشت دارای بیشترین میزان رضایت می‌باشند. همینطور جهت بررسی تمایل به استفاده مجدد از پارک‌ها، از آزمون کروسکال وایس استفاده گردید، که این آزمون نشان داد که تفاوت معناداری از نظر متغیر مورد نظر، در مناطق اصفهان وجود دارد. در نهایت نتایج پژوهش حاکی از آن است که نحوه عملکرد مبلمان پارکی و میزان رضایت شهروندان از مبلمان موجود در پارک‌های هر منطقه باهم متفاوت می‌باشند و بیشترین میزان رضایت متعلق به ساکنین منطقه ۱۳ و کمترین میزان مربوط به منطقه هفت می‌باشد.

کلمات کلیدی: مبلمان پارکی، نحوه عملکرد، میزان رضایت شهروندان، اصفهان.

مقدمه

با افزایش جمعیت و توسعه و گسترش شهرنشینی انسان‌ها به تدریج از طبیعت دور شده‌اند و تراکم بیش از حد جمعیت و دخالت در محیط طبیعی و ایجاد محیط‌های انسان ساخت، نیازهای زیست‌محیطی جسمی و روحی انسان را بیشتر بروز داده است (حیدری‌بخش، ۱۳۸۷: ۱). در زمینه پایداری شهرها، فضای سبز در زندگی شلوغ، پیچیده و ناآرام مردم گویی تنها عنصر آرامش بخش و پالاینده است که می‌تواند به‌عنوان عاملی مهم در جهت سلامتی اجتماعی و روانی عمل کند (Scottish, 1981: 4). باربوسا معتقد است فضای سبز نقش تعیین‌کننده‌ای در حمایت از سیستم‌های اجتماعی و اکولوژیکی دارد (Barbasa et al, 2007: 13). این فضاها دارای مزایای اجتماعی، اقتصادی قابل توجهی مانند ارائه مکان‌های تفریحی، بالابردن ارزش املاک (Kong, 2006: 148)، حفظ و تعادل محیط‌زیست شهری (Dunnet, 2002: 4)، جذب آلودگی، کاهش سرو صدا و غیره هستند (Neema, 2010: 359). لذا، پارک‌ها و فضاهای شهری یکی از مهم‌ترین چشم‌اندازهایی است که برنامه ریز باید مد نظر قرار دهد. (رحمانی، ۱۳۸۹: ۱۳). امروزه به‌ندرت می‌توان پارکی را مشاهده نمود که فاقد تجهیزات و مبلمان پارکی باشد. تجهیزات و مبلمان یا اثاثیه شهری علاوه بر ایجاد فضاهای آرام و دلپذیر می‌تواند بر زیبایی و چشم‌نواز بودن محیط اطراف بیفزاید (Gibbons & Oberholzer, 1991: 4). کیفیت، زیبایی، راحتی، دوام و محل استقرار آنها نقشی بسیار اساسی در دستیابی به شهری زیبا و سالم دارد، شهری که در آن شهروندان احساس آسایش کنند و حضور در آن را به نشستن در خانه ترجیح دهند (محمدنژاد و همکاران، ۱۳۸۷: ۴۱). از آنجا که مبلمان پارکی، به‌عنوان کامل‌کننده فضای پارک‌ها محسوب می‌شوند، ضعف در هر بخشی از اصول طراحی و مکان‌یابی این عناصر، قادر است تأثیرات منفی مستقیم و غیرمستقیم بر کارکرد کل فضای پارک و هریک از انواع مبلمان داشته باشد (وارثی و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۳۰). این عناصر به لحاظ کاربردی به‌طور مستقیم با شهروندان در ارتباط است و طبعاً عوامل خاصی در زمینه‌های طراحی، ساخت و نصب بر آنها تأثیر خواهد داشت. عدم رعایت اصول لازم می‌تواند باعث بی‌استفاده ماندن محصول، اغتشاش و آلودگی بصری و تخریب زود هنگام گردد که سلب اعتماد شهروندان در استفاده محصولاتی از این دست را به دنبال خواهد داشت (غلامپور، ۱۳۷۹: ۵۵). در واقع مبلمان شهری به‌عنوان یکی از عوامل رفع کمبودها و مشکلات شهری نقش مهمی در رضایتمندی از کیفیت زندگی دارد (Butala, 2010: 935). مطالعات زیادی در ارتباط با مبلمان شهری و ابعاد مختلف آن در ادبیات داخلی و خارجی صورت پذیرفته است که به مواردی اشاره می‌گردد:

نگسان و همکاران^۱ (۲۰۱۲)، در مقاله‌ای تحت عنوان رفتار و فعالیت‌های انسان در رابطه با پارک شهری شاه علم در طول شب، با بررسی رفتار و فعالیت‌های انسان در فضاهای باز عمومی نشان دادند که بررسی رفتارهای انسان می‌تواند در طراحی و توسعه پارک‌های عمومی به خصوص در زمان‌های شب مؤثر واقع شود. راسیدی و همکاران^۲ (۲۰۱۲)، در پژوهشی با عنوان تأثیرات طراحی فضای سبز عمومی در ارتباط

^۱. Ngesan and et al

^۲. Rasidi and et al

متقابل اجتماعی ساکنان شهری، با بررسی تخریب فضای سبز عمومی ناشی از شهرنشینی سریع در مالزی و با هدف ارتباط متقابل فضای سبز و تعامل اجتماعی نشان دادند که تنوع زیرفضاهای شهری از جمله تراکم پوشش گیاهی، جمعیت حیوانات، اشکال آب، در رفتار و تعامل اجتماعی افراد بسیار مؤثر است.

زنگی آبادی و همکاران (۱۳۸۸)، در پژوهشی با عنوان "تحلیل پراکنش فضایی مبلمان شهری در پارک‌های شهری و تأثیرات آن بر رضایت و استقبال شهروندان اصفهان" به روش پیمایشی پرداخته‌اند. در نهایت نتایج پژوهش حاکی از آن بود که وضعیت تأهل و وجود برنامه‌های ورزش صبحگاهی، سن و میزان فاصله از پارک در انگیزه فعالیت‌های ورزشی افراد مؤثر بوده و همچنین، متغیرهای منطقه سکونت، نوع پارک، وضعیت تأهل و وجود برنامه‌های صبحگاهی نیز در انگیزه استفاده از مبلمان ورزشی پارک مؤثر بوده‌اند. عباسی (۱۳۹۰)، در پایان‌نامه‌ای با عنوان "تحلیل فضایی مبلمان کودکان با استفاده از GIS (مطالعه موردی، از پل وحید تا پل شهرستان در حاشیه زاینده‌رود)" به بررسی وضع موجود مبلمان بازی کودکان پرداخته است. نتیجه پژوهش نشان می‌دهد که توزیع فضایی و میزان برخورداری از امکانات مبلمان بازی در سطح پارک‌های حاشیه زاینده رود عادلانه نبوده و همه کاربران به طور مساوی و یکسان به آنها دسترسی ندارند و در بعضی از پارک‌ها، بیشترین تمرکز مبلمان بازی وجود دارد و در پارک‌های دیگر دچار کمبود شدید در این زمینه هستند. آهنگری و همکاران (۱۳۹۲)، در مقاله‌ای با عنوان "الویت‌بندی شاخص‌های رضایتمندی شهروندان از پارک‌ها و فضای سبز شهری (نمونه موردی: شهر بوکان)"، با روش تحلیلی-پیمایشی انجام داده‌اند و نتایج نشان داد که بین وضعیت شغلی و زمان استفاده از پارک رابطه معناداری وجود دارد. اما بین کارکرد پارک‌های شهر و نوع جنیست رابطه معناداری وجود ندارد. زیاری و همکاران (۱۳۹۲)، در پژوهشی به بررسی و تحلیل مبلمان شهری از دریچه رضایت شهروندان و عملکرد مدیریت شهری با روش پیمایشی در شهر مهاباد پرداخته‌اند. نتایج حاکی از آن بود که برخی کاستی‌ها و نارضایتی‌ها در زمینه تأسیسات و تجهیزات شهری در پارک‌ها، فضاهای باز و عمومی شهر مهاباد موجبات نارضایتی شهروندان از وضعیت موجود مبلمان شهری و عملکرد مدیریت شهری شده است. حمیدی و اسماعیل‌زادگان (۱۳۹۴)، در پژوهشی به بررسی عوامل مؤثر بر کارآئی پارک شهری با تأکید بر عملکرد و سرزندگی آن در پارک ائلرباغی شهر ارومیه با روش تحلیلی-کاربردی پرداخته‌اند. نتایج نشان داد که عوامل مؤثر بر کارآئی پارک شهری از نظر استفاده‌کنندگان: فضا، عامل‌های عملکرد و آسایش، تمیزی و منظر، مدیریت مطلوب و جامعیت کاربران پارک است. آزادخانی و طهماسبی کیا (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی نقش مبلمان شهری بر ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان منطقه چهار شهرداری کرمانشاه پرداختند و نتایج حاکی از آن بود که ز نظر ساکنان این منطقه مبلمان شهری در بهبود کیفیت محیط و رضایتمندی شهروندان تأثیر دارد.

متأسفانه در سال‌های اخیر در ایران، با توجه به افزایش جمعیت و بالارفتن کمیت در تولید مبلمان پارکی کیفیت آنها بسیار پایین آمده و بیشتر الگوها به صورت کپی برداری ضعیف و ناقص از نمونه‌های خارجی بوده است و مسئولین نیز به دلایل مالی متأسفانه بیشتر از کیفیت، به کمیت و پایین بودن هزینه‌ها توجه می‌کنند. این

مسائل باعث شده تا پارک‌ها با انبوهی از وسایل و مصنوعات زشت و غیر استاندارد انباشته شود (عامل‌یافته، ۱۳۸۹: ۳). با وجود اینکه شهر اصفهان یکی از کلانشهرهای کشور به شمار می‌رود و یکی از مهم‌ترین شهرها با قابلیت گردشگری می‌باشد، مبلمان پارکی نه تنها از نظر کمی کافی نیست بلکه دچار مشکلاتی نظیر پراکندگی نامناسب (فواصل نامناسب)، مکان‌یابی نادرست (عدم هماهنگی محیطی)، عدم مطابقت با فرهنگ، طراحی نامناسب، عدم رعایت استانداردهای لازم، مصالح نامرغوب و ... می‌باشد (زنگی‌آبادی و تبریزی، ۱۳۸۳: ۵). بنابراین انتخاب مبلمان مناسب مطابق با نیازها و روحیات شهروندان، سازگار با شرایط اقلیمی، مکان‌گزینی درست آنها، طراحی مناسب، استفاده از مصالح مرغوب در پارک‌ها و فضاهای سبز شهری می‌تواند تأثیر به‌سزایی در افزایش تعداد کاربران و کیفیت خدمات‌رسانی به شهروندان داشته باشد. پژوهش حاضر به بررسی تعداد، تراکم و پراکنش فضایی عناصر مبلمان پارکی و همچنین میزان رضایت شهروندان از مبلمان حاضر در پارک‌های موجود مناطق شهر اصفهان پرداخته است، و در پایان به مقایسه میزان رضایت شهروندان از عناصر مبلمان پارکی در مناطق و میزان عملکرد مبلمان موجود در پارک‌های هر منطقه پرداخته شده است. اهدافی که در این پژوهش مدنظر می‌باشند به شرح زیر می‌باشد.

☞ شناسایی و ارزیابی عملکرد مبلمان موجود در پارک‌های مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان به تفکیک هر منطقه

☞ مقایسه میزان رضایت مندی شهروندان از وضعیت مبلمان پارک‌ها به تفکیک هر منطقه

☞ مقایسه تعداد انواع مبلمان پارکی در مناطق مختلف شهر اصفهان

☞ تشخیص ضعف‌ها و قابلیت‌های موجود در زمینه عملکرد مبلمان پارک‌ها و علل استقبال یا عدم استقبال شهروندان از پارک‌های موجود در هر منطقه

☞ ارائه راهکارهایی برای بهبود وضعیت مبلمان پارک‌های موجود در مناطق شهری اصفهان.

فرضیات پژوهش

پس از انتخاب و تعریف و تبیین مسأله باید محقق تصویری ذهنی از چگونگی متغیرها و نحوه ارتباط آنها با یکدیگر ارائه دهد تا بر اساس آن تلاش کاوشگرانه خود را آغاز کند و از صحت و سقم آن اطمینان حاصل نماید (حافظ‌نیا، ۱۳۸۹: ۱۳۰). بنابراین براساس اهداف پژوهش، تعدادی فرضیه مطرح گردیده که به شرح ذیل می‌باشد.

☞ به نظر می‌رسد میان میزان تحصیلات و میزان رضایت از مبلمان پارک‌ها رابطه وجود دارد.

☞ به نظر می‌رسد میان جنسیت و میزان رضایت از مبلمان پارک‌ها رابطه وجود دارد.

☞ به نظر می‌رسد میان سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی ارتباط وجود دارد.

که به نظر می‌رسد بین تمایل به استفاده مجدد شهروندان از پارک‌های مورد مطالعه و عملکرد مبلمان این پارک‌ها، رابطه وجود دارد.

که به نظر می‌رسد بین مدت ماندگاری شهروندان در پارک و عملکرد مبلمان پارک رابطه وجود دارد.
 که به نظر می‌رسد بین مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان با میزان رضایت آنها ارتباط مستقیم وجود دارد.

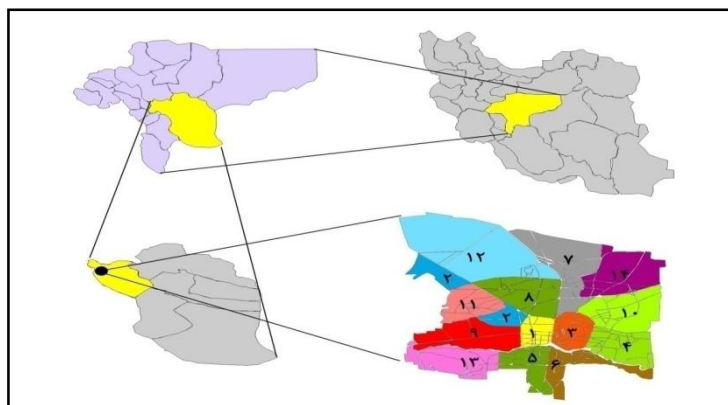
مواد و روش پژوهش

روش تحقیق

نوع تحقیق در این پژوهش، توصیفی-تحلیلی می‌باشد و روش مطالعه، پیمایشی بوده که ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه محقق ساخته برگرفته از پایان‌نامه مهدی عامل‌بافنده با عنوان ارزیابی وضعیت عملکرد پارک‌های منطقه‌ای شهر مشهد می‌باشد. جامعه آماری تحقیق تمامی شهروندان مناطق ۱۴گانه اصفهان می‌باشد. که براساس برآورد سال ۱۳۹۰ آمارنامه شهر اصفهان برابر ۱۸۶۱۴۱۰ نفر می‌باشند. حجم نمونه براساس فرمول کوکران (حافظ‌نیا، ۱۳۸۰: ۱)، با احتمال خطای پنج درصد و ضریب اطمینان ۹۵ درصد و با در نظر گرفتن $p=0,704$ ، ۳۱۹ نفر تعیین شده است. در این پژوهش جهت اطمینان ۳۲۶ نفر مورد پرسشگری قرار گرفته‌اند. نمونه‌گیری در دو مرحله صورت پذیرفت، ابتدا به منظور توزیع متناسب نمونه در سطح جامعه مورد مطالعه و مشخص کردن ویژگی‌های کلی جامعه از نمونه‌گیری احتمالی طبقه‌بندی شده استفاده گردید، بدین صورت که به نسبت سهم جمعیتی هر منطقه از کل شهر، درصدی از پرسشنامه‌ها به آن منطقه اختصاص یافت. و در مرحله بعد، از روش نمونه‌گیری تصادفی استفاده شد، به صورتی که پرسشنامه‌ها در مهم‌ترین پارک‌های هر منطقه تکمیل گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزارهای *spss* و *Excel* به دو صورت توصیفی و تحلیلی در مقیاس مناطق شهری و سرانجام در کل شهر بوده که در سطح توصیفی از مشخصه‌های آماری نظیر فراوانی، نمودار و در سطح تحلیلی متناسب با مفروضات، از آزمون‌های آماری پارامتریک و غیرپارامتریک استفاده شده است.

موقعیت جغرافیایی شهر اصفهان

شهر اصفهان در مرکز استان در موقعیت ۵۱ درجه و ۳۲ دقیقه تا ۵۲ درجه و ۱۲ دقیقه طول شرقی و ۳۱ درجه و ۲۸ دقیقه تا ۳۲ درجه عرض شمالی واقع شده است (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، ۱۳۸۰: ۷). اصفهان علاوه بر آثار تاریخی و فرهنگی فراوان، دارای مراکز چوب‌کار، باغ‌پرندگان، پارک جنگلی نازوان، مجموعه تفریحی کوه‌صفا و پارک‌ها و فضاهای سبز بسیار زیادی است که زبانزد خاص و عام بوده و مورد بهره‌برداری شهروندان قرار می‌گیرند (محمدی، رخشانی‌نسب، ۱۳۹۰: ۳۵). در حال حاضر این شهر دارای ۱۴ منطقه شهرداری می‌باشد (پایگاه اطلاع‌رسانی شهرداری اصفهان)

شکل شماره ۱: موقعیت شهر اصفهان در سطح ملی، استان، شهرستان، بخش (ترسیم: نگارندگان، ۱۳۹۶)

۴- جدول شماره ۱: پارک‌های مورد مطالعه به تفکیک مناطق شهری اصفهان

مناطق	نام پارک	جمعیت منطقه	درصد جمعیت منطقه	فراوانی پرسشنامه‌های توزیع شده
۱	زاینده رود، کودک، وحش، سی و سه پل، وحید	۷۴۱۵۳	۴	۱۳
۲	قلمستان، گل محمدی، لاله	۵۹۸۳۴	۳	۱۰
۳	میدان امام، مشتاق اول، شهید رجایی، کاخ بلوار هشت بهشت، بوستان استانداری	۱۱۱۹۵۰	۶	۱۹
۴	باغ غدیر، محمدی، مشتاق دوم و شهرستان، مهرآباد، بوستان کوثر	۱۳۲۷۲۵	۷	۲۳
۵	میرزا کوچک خان، ملت، سعدی	۱۶۵۲۷۲	۹	۲۸
۶	آئینه خانه، آبشار دوم، ایثارگران، آبشار سوم، خیرنگار	۱۰۷۹۵۶	۶	۱۸
۷	باقوشخانه، کوثر، میخک، شهید دباغیان	۱۶۶۵۶۸	۹	۲۹
۸	بهشت، گل محمدی، خانه اصفهان	۲۴۸۷۸۲	۱۳	۴۳
۹	ناژوان، پل وحید، فرشته	۷۱۹۴۳	۴	۱۲
۱۰	پروین، پگاه، سروستان، شهیدزمانی، فرسان، گل محمدی، ملاصدرا، نماز	۲۱۵۸۳۶	۱۲	۳۷
۱۱	امام رضا، پرتمان، شریعتی	۶۵۲۳۰	۴	۱۱
۱۲	ملت ملک شهر، کوثر، شهرک قدس	۱۴۸۷۸۶	۸	۲۵
۱۳	باغ فرهنگی بانوان، پارک لوله، پارک بدر و نهال	۱۲۵۷۰۵	۷	۲۲
۱۴	محوری اصفهانی، لاله عبا سی، شهدای دو طفلان، شهید خطیبی، گلها.	۱۶۶۶۷۰	۹	۲۹
	کل شهر اصفهان	۱۸۶۱۴۱۰	۱۰۰	۳۱۹

مأخذ: www.isfahan.ir و محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

مفاهیم

به مجموعه فضاهای آزاد و سبزی که در داخل محیط‌های شهری با اهدافی مشخص برنامه‌ریزی شده و عملکرد معینی بر عهده آنها نهاده شده باشد، عنوان فضای سبز شهری اطلاق می‌شود (تیموری و همکاران، ۱۳۸۹: ۱۳۱). پارک‌ها و فضاهای سبز شهری قادرند فرصت‌های تفریحی با ارزشی را برای کسانی که در شهرها زندگی می‌کنند، فراهم نمایند (Muderrso & Dem, 2004: ۷۲). پارک، در لغت به معنی توقف است و عموماً به آن دسته از زمین‌های شهری که برای تفریح و گذران اوقات فراغت مردم اختصاص داده می‌شوند، گفته می‌شود (مشکینی و همکاران، ۱۳۸۹: ۹۵). پارک‌ها و فضاهای سبز شهری به دلیل نقش دوگانه خود یعنی اهمیت تفریحی و نیز تأثیر در تلطیف هوا و کاهش بار خستگی روحی و جسمی، بسیار ارزشمند هستند (تقوایی و همکاران، ۱۳۸۹: ۴۹، ۵۰). در فضای میان ساختمان‌ها و بناها، وسایل و ضمایم مکملی نیاز است تا زندگی شهری را سامان بخشد. تجهیزاتی که همچون اثاث خانه، امکان زندگی را در فضای محصور میان سنگ و بتون و شیشه فراهم می‌آورد. این اجزاء جریان حرکت، سکون، تفریح و اضطراب را در شهر تنظیم می‌کنند و به آن روح می‌بخشند (فرج‌اللهی‌راد و دیگران، ۱۳۸۸: ۶۵). اثاثه، تجهیزات یا مبلمان برای شهر، خیابان یا فضای باز اصطلاحات رایج این تسهیلات و امکانات هستند (فضلی‌خانی و حسنی، ۱۳۸۸: ۷۰). اجزای مبلمان شهری دارای دو ویژگی اساسی است. کارکردی بودن و زیبایی و در صورت داشتن هر دو ویژگی می‌توانند نیاز عملکردی و بصری شهروندان را به صورت توأمان برآورده سازند (زال‌نژاد، ۱۳۹۰: ۲۳). مبلمان شهری را می‌توان در چهار گروه اصلی بخش نمود. مبلمان خیابانی، مبلمان پارکی، مبلمان ترافیکی و سازه‌های اطلاع‌رسانی و تبلیغاتی (حسینی‌لاهیجی، ۱۳۸۹: ۳۴). مبلمان پارکی زیر مجموعه ای از مبلمان شهری است که شامل وسایل و تجهیزات خدمات‌رسانی به شهروندان برای آسایش و استفاده هر چه بهتر از فضای پارک‌ها می‌باشد. این وسایل و تجهیزات دارای تنوع بسیاری می‌باشد که تعدادی از آنها با مبلمان شهری مشترک است. این عناصر شامل نیمکت، سطل‌های زباله، منابع روشنایی، فواره و آب‌نما، تندیس، گلجای، علایم و تابلوها، آبخوری و روشویی، سنگفرش، سایبان و آلاچیق، نرده‌های حفاظت‌کننده و ... می‌گردد (عامل بافنده، ۱۳۸۹: ۳۰، ۳۱).

تحلیل یافته‌ها

یافته‌های توصیفی

به‌منظور بررسی روابط میان داده‌ها و قابل درک نمودن آنها، به تجزیه و تحلیل داده‌ها پرداخته شده است. مجموع حجم نمونه ۳۲۶ نفر بود که از این میان ۵۶٫۸ درصد زن و ۴۳٫۲ درصد مرد بوده‌اند. همچنین توزیع سنی پرسش‌شوندگان در قالب یک سؤال باز پرسیده شده است که در قالب گروه‌های سنی ۱۵ ساله تقسیم‌بندی و در شکل به صورت نمودار آورده شده است. همان‌طور که نمودار نشان می‌دهد کمترین فراوانی سن در میان پاسخگویان ۱۴-۰ سال و بیشترین فراوانی مربوط به رده سنی ۲۹-۱۵ سال می‌باشد. برای متغیر تحصیلات یک سؤال بسته ۱۰ گزینه‌ای در نظر گرفته شد، عمده افراد پاسخگو، دارای تحصیلات دیپلم بوده‌اند که با ۳۵٫۶

درصد بیشترین میزان را به خود اختصاص داده‌اند و بعد از آن افراد دارای تحصیلات کارشناسی دارای بالاترین میزان فراوانی می‌باشند. کمترین فراوانی نیز مربوط به حوزوی با ۰,۳ درصد می‌باشد.

یافته‌های تحلیلی

بررسی تعداد مبلمان پارکی از نظر شهروندان

برای بررسی تعداد مبلمان موجود در هر پارک از نُه گویه با طیف لیکرت استفاده و نتایج آن در قالب جدول شماره ۲- آورده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود، بیشترین فراوانی تعداد مبلمان پارکی از دید پاسخگویان، مربوط به سطل زباله می‌باشد و کمترین مربوط به مجسمه و سردیس می‌باشد.

جدول شماره ۲: ارزیابی تعداد انواع مبلمان پارک از نظر پاسخگویان

انواع مبلمان وضعیت	نیمکت	سطل زباله	چراغ‌های روشنایی	گلجای	فواره و آبنا	مجسمه و سردیس	آبخوری و روشویی	علایم و تابلوا	دستگاه‌های ورزشی و وسایل بازی کودکان
زیاد و آشفته	۳,۱	۲,۸	۵,۲	۱,۸	۰,۶	۱,۸	۰,۹	۱,۸	۱,۵
مناسب	۴۳,۳	۵۷,۱	۴۶,۹	۳۸	۳۰,۴	۱۴,۳	۱۷,۵	۲۴,۸	۳۵,۳
کم	۳۸	۳۱,۶	۳۱,۹	۳۶,۲	۳۶,۸	۲۷,۴	۴۲,۹	۳۵,۶	۳۴,۴
بسیار کم	۱۴,۷	۷,۴	۱۴,۷	۲۲,۴	۳۱	۵۵,۱	۳۷,۷	۳۶,۲	۲۴,۲
بی پاسخ	۰,۹	۱,۲	۱,۲	۱,۵	۱,۲	۱,۹	۰,۹	۱,۵	۴
کل	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

باتوجه به اینکه آزمون تحلیل واریانس به بررسی تفاوت بین گروه‌ها پرداخته و به منظور استنتاج معناداری آماری تفاوت بین گروه‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، برای سنجش تفاوت میانگین تعداد مبلمان پارکی در مناطق شهر اصفهان، از آزمون تحلیل واریانس استفاده گردیده است.

جدول شماره ۳: آزمون تفاوت میانگین برحسب تعداد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان

منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	کمیت F	سطح معناداری F
بین گروهی	۱۳	۴,۶۱۸	۰,۳۵۵	۱,۸۶۱	۰,۰۳۴
درون گروهی	۳۱۱	۵۹,۳۸	۰,۱۹۱		
کل	۳۲۴	۶۳,۹۹۸			

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

جدول شماره ۳، خروجی اصلی آزمون تحلیل واریانس است که نتایج آزمون F را نشان می‌دهد. چون سطح معنی داری آزمون مساوی $0,034$ از $0,05$ کمتر است. بنابراین فرض صفر رد می‌شود. این بدان معناست که حداقل میانگین تعداد مبلمان پارکی در یکی از مناطق با بقیه تفاوت معنی داری دارد. همان‌گونه که ملاحظه می‌شود، منطقه یک بالاترین میانگین تعداد مبلمان پارکی و منطقه هفت پایین‌ترین میانگین تعداد مبلمان پارکی از نظر پاسخگویان را دارا می‌باشند. جدول شماره ۴ میانگین تعداد مبلمان پارکی را در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان نشان می‌دهد.

جدول شماره ۴: آزمون مقایسه میانگین تعداد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان از دید پاسخگویان

مناطق	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	جمع
میانگین	۲,۳۴	۲,۲۲	۲,۲۲	۲,۱۵	۲,۱۸	۲,۲۹	۱,۸۹	۲,۱۵	۲,۰۹	۱,۹۵	۲,۰۱	۲,۰۸	۲,۱۷	۲,۰۸	۲,۱۱
انحراف از معیار	۰,۲۸	۰,۳۵	۰,۲۶	۰,۵۳	۰,۴۵	۰,۳۶	۰,۲۷	۰,۳۸	۰,۵۸	۰,۳۴	۰,۳۸	۰,۴۴	۰,۵۱	۰,۶۶	۰,۴۴
خطای اندازه گیری	۰,۰۷	۰,۱	۰,۰۵	۰,۱۱	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۵	۰,۰۵	۰,۱۶	۰,۰۵	۰,۱۱	۰,۰۸	۰,۱	۰,۱۲	۰,۰۲

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

جدول آزمون همگنی واریانس‌ها نتایج آزمون لون است که عدم تفاوت واریانس‌ها را آزمون می‌کند. در این جا فرض صفر بر این است که واریانس گروه‌ها با هم برابر هستند. چون سطح معناداری کمتر از $0,05$ است. بنابراین می‌توان فرض صفر را رد کرد و مشخص می‌شود که واریانس مناطق با هم برابر نیست.

جدول شماره ۵: آزمون همگنی واریانس‌ها

آماره لون	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
۳,۳۹۰	۱۳	۳۱۱	۰,۰۰۰

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

نحوه عملکرد مبلمان پارکی از دید شهروندان

در پژوهش حاضر که ابزار گردآوری اطلاعات پرسشنامه‌ها بوده‌اند، شاخص نحوه عملکرد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه در ۲۵ گویه مطرح گردید. برای رسیدن به نتایج و جهت آزمون فرضیات به محاسبه میانگین نحوه عملکرد مبلمان در پارک‌های مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان پرداخته شد. برای شناسایی و مقایسه میانگین عملکرد مبلمان شهری در پارک‌های مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان از آزمون مقایسه میانگین چند جامعه استفاده گردیده است. جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که مقدار درجه آزادی (F) برابر $1,832$ و سطح معناداری (Sig) آن برابر $0,038$ است. بر این اساس فرض صفر رد می‌شود و حداقل میانگین تعداد مبلمان پارکی در یکی از مناطق با بقیه تفاوت معنی داری دارد.

جدول شماره ۶: آزمون تفاوت میانگین برحسب نحوه عملکرد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان

منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	کمیت F	سطح معناداری F
بین گروهی	۱۳	۴,۳۰۵	۰,۳۳۱	۱,۸۳۲	۰,۰۳۸
درون گروهی	۳۱۲	۵۶,۴۰۸	۰,۱۸۱		
کل	۳۲۰	۶۰,۷۱۳			

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

همان‌طورکه در جدول شماره ۷ مشاهده می‌شود منطقه ۱۳ با میانگین ۲,۷۵ بالاترین میزان نحوه عملکرد مبلمان پارکی و منطقه ۱۰ با میانگین ۲,۳۹ کمترین میزان را از نظر شهروندان داراست. همچنین در این جدول فاصله ۹۵ درصد برای میانگین نحوه عملکرد مبلمان پارکی هر منطقه داده شده است.

جدول شماره ۷: آزمون مقایسه میانگین نحوه عملکرد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان از

دید پاسخگویان

مناطق	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	جمع
میانگین	۲,۷۱	۲,۵۱	۲,۷۲	۲,۶۹	۲,۵۲	۲,۵۴	۲,۴۲	۲,۵۱	۲,۴۲	۲,۳۹	۲,۵۴	۲,۶۵	۲,۷۵	۲,۵۳	۲,۵۵
انحراف از معیار	۰,۳۵	۰,۴۳	۰,۴۱	۰,۵۴	۰,۴۶	۰,۴۶	۰,۳۱	۰,۳۲	۰,۶۲	۰,۳۴	۰,۴۲	۰,۴۲	۰,۴۱	۰,۴۹	۰,۴۳
خطای اندازه گیری	۰,۰۹	۰,۱۳	۰,۰۹	۰,۱۱	۰,۰۸	۰,۱	۰,۰۵	۰,۰۴	۰,۱۷	۰,۰۵	۰,۱۲	۰,۰۸	۰,۰۸	۰,۰۹	۰,۰۲

مأخذ: مطالعات میدانی و محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

جدول آزمون همگنی واریانس‌ها نتایج آزمون لون است که عدم تفاوت واریانس‌ها را آزمون می‌کند. در این جا فرض صفر بر این است که واریانس گروه‌ها با هم برابر هستند. چون سطح معناداری جدول شماره ۸ بیشتر از ۰,۰۵ است. بنابراین نمی‌توان فرض صفر را رد کرد و مشخص می‌شود که واریانس مناطق با هم برابر است.

جدول شماره ۸: آزمون همگنی واریانس‌ها

آماره لون	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معناداری
۱,۱۹۰	۱۳	۳۱۲	۰,۲۸۵

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

میزان رضایت شهروندان از انواع مبلمان پارکی

شاخص میزان رضایت در ۱۱ گویه مطرح گردید. برای شناسایی و مقایسه میانگین رضایت از مبلمان در پارکهای مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان از آزمون مقایسه میانگین چند جامعه استفاده گردیده است. همان گونه که در جدول شماره ۹ تحلیل واریانسها مشاهده می گردد، مقدار F برابر ۰,۲۷۲ شده است. سطح معنی داری آزمون نیز از ۰,۰۵ بیشتر است. بنابراین فرضیه صفر رد نمی شود. این بدان معناست بین میانگین رضایت پارکی در مناطق مختلف تفاوت معنی داری وجود ندارد.

جدول شماره ۹: آزمون تفاوت میانگین برحسب نحوه عملکرد مبلمان پارکی در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان

منبع تغییرات	درجه آزادی	مجموع مربعات	میانگین مربعات	کمیت F	سطح معناداری F
بین گروهی	۱۳	۱۰,۷۶۵	۰,۸۲۸	۱,۲۰۸	۰,۲۷۲
درون گروهی	۳۰۶	۲۱۳,۱۵۸	۰,۶۸۵		
کل	۳۱۹	۲۲۳,۹۲۲			

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

با توجه به محاسبات بیشترین میانگین رضایت از مبلمان پارکی در منطقه هشت با میانگین ۲,۶۹ و کمترین مربوط به منطقه هفت با میانگین ۲,۱۵۹ می باشد.

تمایل به استفاده مجدد از پارک (به تفکیک مناطق)

برای آزمون تفاوت تمایل به استفاده مجدد در هر کدام از مناطق شهر اصفهان، از آزمون کروسکال-والیس استفاده گردیده است. در این آزمون فرضیه صفر مدعی عدم تفاوت بین مناطق مورد مطالعه به لحاظ تمایل به استفاده مجدد از آنها می باشد. خروجی آزمون کروسکال والیس شامل دو جدول است. در جدول شماره ۱۰ (رتبه ها) تعداد و میانگین رتبه ها نشان داده شده است. میانگین رتبه ها هر چه بهم نزدیک تر باشند احتمال رد صفر کمتر می شود.

جدول شماره ۱۰: آزمون کروسکال والیس مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان

مناطق	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
میانگین رتبه ها	۱۶۱,۳	۱۷۶,۸	۲۰۶,۸	۱۷۹,۵	۱۸۴,۱	۱۹۱,۲	۱۳۷,۶	۱۴۱,۱	۱۷,۹	۱۷۱	۱۹۶,۴	۱۱۹,۷	۱۹۹,۱	۹۲,۵

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

در جدول شماره ۱۱ (آزمون آماره‌ها)، آماره خی دو و سطح معنی‌داری آن گزارش شده است. مقدار خی دو برابر ۴۳,۶۶۱ با درجه آزادی ۱۳ و سطح معنی‌داری ۰,۰۰۰ شده است و چون کمتر از ۰,۰۵ است. بنابراین نتیجه می‌گیریم که به احتمال ۹۵ درصد فرضیه صفر رد می‌شود و آماره مورد مشاهده قابل تعمیم به جامعه است.

جدول شماره ۱۱: آزمون خی دو

سطح معنی‌داری	درجه آزادی	خی دو
۰,۰۰۰	۱۳	۴۳,۶۶۱

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

برای تشخیص اینکه بین کدام یک از مناطق از نظر تمایل مجدد به استفاده از پارک، تفاوت معنی‌داری وجود دارد، از آزمون توکی استفاده گردیده است. طبق جدول زیر، تفاوت معناداری بین تمایل به استفاده مجدد از پارک‌های منطقه ۱۴ و مناطق ۳، ۴، ۵، ۶، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۳ وجود دارد.

جدول شماره ۱۲: آزمون توکی تمایل به استفاده مجدد از پارک‌های مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان

سطح معناداری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین‌ها	مناطق	
۰,۰۰۰	۰,۲۸۹۶۰	۱,۳۴۲۵۹	منطقه ۱۴	منطقه ۳
۰,۰۱۱	۰,۲۷۸۵۳	۱,۰۷۰۸۵	منطقه ۱۴	منطقه ۴
۰,۰۰۱	۰,۲۶۲۵۱	۱,۱۴۴۳۲	منطقه ۱۴	منطقه ۵
۰,۰۰۳	۰,۲۹۸۶۹	۱,۲۵۹۲۶	منطقه ۱۴	منطقه ۶
۰,۰۴۵	۰,۳۳۱۳۷	۱,۱۳۱۰۵	منطقه ۱۴	منطقه ۹
۰,۰۰۴	۰,۲۴۸۴۵	۱,۰۲۵۰۳	منطقه ۱۴	منطقه ۱۰
۰,۰۳۴	۰,۳۵۱۱۲	۱,۲۲۸۹۶	منطقه ۱۴	منطقه ۱۱
۰,۰۰۰	۰,۲۸۱۹۳	۱,۳۱۹۸۷	منطقه ۱۴	منطقه ۱۳

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

آزمون فرضیات در سطح مجموع شهر

رابطه میان میزان تحصیلات و میزان رضایت شهروندان

فرضیه اول اینگونه مطرح شده بود: به نظر می‌رسد میان میزان تحصیلات و میزان رضایت شهروندان از مبلمان پارکها رابطه وجود دارد. برای این منظور و به دلیل اینکه متغیر میزان تحصیلات و میزان رضایت از مبلمان پارکی هر دو ترتیبی می‌باشند، از آزمون پارامتری همبستگی پیرسون استفاده شده است.

جدول شماره ۱۳: آزمون همبستگی بین میزان تحصیلات و میزان رضایت شهروندان از مبلمان پارکی در شهر

اصفهان

میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	میزان تحصیلات پاسخگویان	متغیرها	همبستگی پیرسون
-۰,۰۸۵	۱	میزان تحصیلات پاسخگویان	ضریب همبستگی
۱	-۰,۰۸۵	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	همبستگی
۰,۱۲۸	.	میزان تحصیلات پاسخگویان	معنی داری
.	۰,۱۲۸	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	داری
۳۲۴	۳۲۵	میزان تحصیلات پاسخگویان	تعداد
۳۲۵	۳۲۴	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	تعداد

مأخذ: مطالعات میدانی و محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

جدول همبستگی شماره ۱۳، نشان دهنده رابطه بین سطح تحصیلات و میزان رضایت شهروندان شهر اصفهان می باشد. همان طور که مشاهده می شود ($r = -0,085$) در سطح آلفای ۰,۰۵ معنادار نیست. به عبارت دیگر بین میزان تحصیلات و رضایت شهروندان از مبلمان پارکی رابطه معنی داری وجود ندارد. براین اساس می توان گفت که در این باره فرض صفر تأیید و فرض مطرح شده رد می شود.

رابطه میان جنسیت و میزان رضایت از مبلمان پارکی

برای بررسی رابطه بین جنسیت و میزان رضایت از مبلمان پارک های شهر اصفهان از ضریب همبستگی اتا استفاده شده است. همان طور که در جدول مشاهده می شود هنگامی جنسیت متغیر مستقل باشد، همبستگی بین رضایت و جنسیت برابر ۰,۲۱۰ می باشد که نشان دهنده رابطه تقریباً متوسط آنها می باشد (جدول شماره ۱۴).

جدول شماره ۱۴: میزان همبستگی میان جنسیت و میزان رضایت از مبلمان پارک ها در شهر اصفهان

مقدار	همبستگی میان جنسیت و میزان رضایت از مبلمان پارکی	
۰,۲۱۰	رضایت وابسته	اتا
۰,۴۱۱	جنسیت وابسته	

مأخذ: مطالعات میدانی و محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

رابطه میان سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی

برای این منظور و به دلیل اینکه متغیر سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی هر دو ترتیبی می باشند، از آزمون پارامتری همبستگی پیرسون استفاده شده است. ضریب همبستگی بین این دو متغیر نشان دهنده رابطه متوسطی بین میزان سن پاسخگویان و رضایت آنها از مبلمان پارکی می باشد. جهت رابطه در این ضریب نشان می دهد

بین سن و میزان رضایت آنها رابطه معکوس وجود دارد. این مطلب بیان کننده این است که با افزایش سن، میزان رضایت کاهش می یابد و بالعکس. به جدول شماره ۱۵ نگاه کنید:

جدول شماره ۱۵: میزان همبستگی سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی

میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	میزان سن پاسخگویان	متغیرها	همبستگی پیرسون
-۰,۱۱۳	۱	میزان سن پاسخگویان	ضریب همبستگی
۱	-۰,۱۱۳	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	همبستگی
۰,۰۴۲	.	میزان سن پاسخگویان	معنی داری
.	۰,۰۴۲	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	
۳۲۵	۳۲۶	میزان سن پاسخگویان	تعداد
۳۲۵	۳۲۵	میزان رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی	

مأخذ: مطالعات میدانی و محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

رابطه میزان رضایت از مبلمان پارکی و استفاده مجدد از آنها

به دلیل اینکه هر دو متغیر میزان رضایت از مبلمان پارکی و استفاده مجدد از پارک از نوع متغیر ترتیبی هستند، از ضریب همبستگی تا اوبی کندال استفاده گردیده است. بر اساس جدول شماره ۱۶، همانطور که مشاهده می شود سطح معنی داری ۰,۰۰۰ شده است و جهت رابطه به صورت مثبت و مستقیم است یعنی هر چه میزان رضایت از مبلمان پارکی بیشتر باشد، میزان تمایل مجدد به استفاده از پارک افزایش می یابد به عبارت دیگر بین میزان رضایت از مبلمان شهری و تمایل مجدد به استفاده از پارک رابطه معنی داری وجود دارد و این فرضیه تأیید می گردد.

جدول شماره ۱۶: میزان همبستگی سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی

تمایل مجدد به استفاده از پارک پاسخگویان	میزان رضایت پاسخگویان	متغیرها	همبستگی اوبی کندال
۰,۱۵۴	۱	میزان رضایت از مبلمان پارکی پاسخگویان	ضریب همبستگی
۱	۰,۱۵۴	تمایل به استفاده مجدد از پارک پاسخگویان	همبستگی
۰,۰۰۰	.	میزان رضایت از مبلمان پارکی پاسخگویان	معنی داری
.	۰,۰۰۰	تمایل به استفاده مجدد از پارک پاسخگویان	
۳۲۲	۳۲۵	میزان رضایت از مبلمان پارکی پاسخگویان	تعداد
۳۲۲	۳۲۲	تمایل به استفاده مجدد از پارک پاسخگویان	

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

رابطه عملکرد مبلمان پارک و مدت ماندگاری شهروندان

به دلیل اینکه هر دو متغیر مدت ماندگاری شهروندان در پارک و عملکرد مبلمان پارک از نوع متغیر ترتیبی هستند، از ضریب همبستگی تا اوبی کندال استفاده گردیده است. بر اساس جدول شماره ۱۷، همانطور که مشاهده می‌شود سطح معنی داری ۰,۰۰۲ شده است و جهت رابطه به صورت مثبت و مستقیم است یعنی هر چه عملکرد مبلمان پارکی بهتر باشد، مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک افزایش می‌یابد. به عبارت دیگر بین عملکرد مبلمان پارکی و مدت ماندگاری رابطه معنی داری وجود دارد و این فرضیه تأیید می‌گردد.

جدول شماره ۱۷: میزان همبستگی بین مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک و عملکرد مبلمان پارکی در مناطق

۱۴ گانه شهر اصفهان

عملکرد مبلمان پارکی	مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک	متغیرها	همبستگی اوبی کندال
۰,۱۳۳	۱	مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک	ضریب همبستگی
۱	۰,۱۳۳	عملکرد مبلمان پارکی	
۰,۰۰۲	.	مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک	معنی داری
.	۰,۰۰۲	عملکرد مبلمان پارکی	
۳۲۰	۳۲۰	مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک	تعداد
۳۲۶	۳۲۰	عملکرد مبلمان پارکی	

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶.

رابطه مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان

برای این منظور و به دلیل اینکه مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان با میزان رضایت از مبلمان پارکی هر دو ترتیبی می‌باشند، از آزمون پارامتری همبستگی پیرسون استفاده شده است. ضریب همبستگی بین این دو متغیر نشان‌دهنده رابطه متوسطی بین مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان با میزان رضایت از مبلمان پارکی می‌باشد. جهت رابطه در این ضریب نشان می‌دهد بین مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان و میزان رضایت آنها از مبلمان پارکی رابطه مستقیم وجود دارد. این مطلب بیان‌کننده این است که با افزایش مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان، میزان رضایت آنها افزایش می‌یابد (جدول شماره ۱۸).

جدول شماره ۱۸: میزان همبستگی سن و میزان رضایت از مبلمان پارکی

همبستگی پیرسون	متغیرها	رضایت پاسخگویان	مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان
ضریب همبستگی	رضایت پاسخگویان	۱	۰,۱۷۷
	مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان	۰,۱۷۷	۱
معنی داری	رضایت پاسخگویان	۰	۰,۰۰۱
	مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان	۰,۰۰۱	۰
تعداد	رضایت پاسخگویان	۳۲۵	۳۲۴
	مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان	۳۲۴	۳۲۵

مأخذ: محاسبات نگارندگان، ۱۳۹۶

نتیجه گیری

پژوهش‌های مذکور، به بررسی مبلمان شهری در مناطق مرکزی اصفهان به دلیل موقعیت گردشگری آنها پرداخته و به نتایجی در خصوص عادلانه نبودن امکانات در بعضی نواحی، عدم جانمایی صحیح مبلمان دست یافته‌اند. با توجه به ناعادلانه بودن توزیع مبلمان پارکی در مناطق مختلف و عدم رضایت شهروندان از این مبلمان، تحقیق حاضر بر آن شد، به بررسی نحوه عملکرد مبلمان پارکی در همه مناطق اصفهان با توجه به جمعیت مناطق پردازد، لذا با انتخاب تصادفی ۶۰ پارک مهم در همه مناطق، سؤالاتی در خصوص ایمنی، سازگاری با نیازها، سلاقی و روحیات، تأمین نیاز افراد معلول، رعایت معیارهای فیزیکی، توزیع و پراکندگی، دسترسی آسان و مناسب، فاصله بین انواع مبلمان، زیبایی (رنگ، طرح، هماهنگی و ...)، مورد ملاحظه قرار دادن تغییر فصول در انتخاب جنس مصالح، انطباق و هماهنگی انواع مبلمان با یکدیگر و محیط اطراف، دوام در برابر انواع تخریب طبیعی و انسانی، کارایی، وضعیت تعمیر و نگهداری، تعداد انواع مبلمان (نیمکت، سطل زباله و ...) و میزان رضایت از هر یک از انواع مبلمان پارکی مطرح گردید و در قالب پرسشنامه از شهروندان هر منطقه نظر خواهی گردید.

نتایج حاصل از آمار توصیفی پژوهش حاکی از این است که فراوانی پاسخ‌دهندگان زن از پاسخ‌دهندگان مرد بیشتر بوده است. بالاترین فراوانی پاسخگویان مربوط به سن ۲۹-۱۵ سال، و همچنین بالاترین فراوانی مربوط به تحصیلات مربوط به دیپلم می‌باشد. در این پژوهش به بررسی نحوه عملکرد انواع مبلمان پارکی از دید پاسخگویان در مناطق ۱۴ گانه شهر اصفهان پرداخته شد. همان‌طور که نتایج نشان داد، منطقه ۱۳ با میانگین ۲,۵۷ دارای بیشترین میزان نحوه عملکرد و منطقه ۱۰ با میانگین ۲,۳۹ کمترین میزان را به خود اختصاص داد. این طور که به نظر می‌رسد می‌توان یکی از علل میزان رضایت بیشتر مردم از نحوه عملکرد مبلمان پارکی در منطقه ۱۰ را به دلیل وجود باغ بانوان در منطقه ۱۰ دانست، زیرا در این باغ انواع مبلمان مورد نیاز بانوان نهاده

شده است که باعث گردیده، میانگین میزان نحوه عملکرد مبلمان پارکی در این منطقه امتیاز بالاتری را کسب نماید. همچنین در این پژوهش، به بررسی تعداد مبلمان موجود در پارک‌های مناطق از نظر پاسخگویان پرداخته شد که باتوجه به داده‌های به دست آمده، این نتیجه حاصل شد که بیشترین تعداد مبلمان پارکی، مربوط به سطل زباله و کمترین آن مربوط به مجسمه و سردیس می‌باشد. با توجه به مطالعات میدانی مشاهده گردید، منطقه یک دارای بالاترین میانگین تعداد و منطقه هفت دارای پایین‌ترین تعداد مبلمان پارکی می‌باشد، که این مسأله نشان دهنده این مطلب است که در مناطقی چون مناطق مرکزی اصفهان، به دلیل وجود گردشگران بیشتر و وجود پارک‌هایی با عملکرد شهری و منطقه‌ای، مبلمان پارکی بیشتری وجود دارد، و همچنین این مناطق دارای مجسمه و سردیس‌های بیشتری می‌باشند. و برعکس در مناطقی که دارای جاذبه‌های گردشگری نمی‌باشند، تعداد مبلمان کمتری وجود دارد. که این مسأله موجب نارضایتی سکنه مناطق اطراف از مبلمان موجود گردیده است، به طوری که در مصاحبه انجام شده با آنها، نارضایتی خود را از عدم وجود مبلمان ورزشی متناسب با جمعیت منطقه، عدم وجود مبلمان بازی کودکان، عدم وجود آبنماها و طراحی مناسب فضای پارک‌ها مطابق با نیازهای شهروندان و ... اعلام نمودند. برای بررسی میزان رضایت از انواع مبلمان پارکی در مناطق، از روش تحلیل آزمون واریانس استفاده گردید که نتایج محاسبات نشان داد که پاسخگویان منطقه هفت دارای میزان رضایت کمتر و پاسخگویان منطقه هشت دارای بیشترین میزان رضایت می‌باشند. جهت بررسی تمایل به استفاده مجدد از پارک‌ها، از آزمون کروسکال والیس استفاده گردید، که این آزمون نشان داد که تفاوت معناداری از نظر متغیر مورد نظر، در مناطق اصفهان وجود دارد.

در فرضیه اول که ادعایی مبنی بر وجود رابطه میان تحصیلات و میزان رضایت شهروندان از مبلمان پارکها داشت، این نتیجه حاصل گردید که بین میزان تحصیلات و رضایت پاسخگویان از مبلمان پارکی رابطه معنی داری وجود ندارد. با توجه به محاسبات، فرضیه دوم نشان دهنده رابطه متوسطی بین جنسیت و رضایت می‌باشد. محاسبات فرضیه سوم، نیز بیانگر این مطلب می‌باشد که با افزایش سن، میزان رضایت کاهش می‌یابد و با کاهش سن، میزان رضایت افزایش می‌یابد. نتایج محاسبات مربوط به فرضیه چهارم ثابت نمود که هرچه میزان رضایت از مبلمان پارکی بیشتر باشد، میزان تمایل مجدد به استفاده از پارک بیشتر می‌شود. نتایج محاسبات فرضیه پنجم نیز نمایانگر این مطلب می‌باشد که هر چه عملکرد مبلمان پارکی بیشتر باشد، مدت ماندگاری پاسخگویان در پارک افزایش می‌یابد. در پایان به آزمون فرضیه ششم پرداخته شد که نشان دهنده رابطه متوسط مطابقت مبلمان با نیازها و روحیات پاسخگویان و میزان رضایت آنها از عملکرد مبلمان پارکی می‌باشد.

منابع و مأخذ

۱. آزادخانی، پاکزاد و طهماسبی کیا، زهرا (۱۳۹۵)، بررسی نقش و عملکرد مبلمان شهری در ارتقاء کیفیت محیط شهری و رضایتمندی شهروندان (مطالعه موردی: منطقه چهار شهرداری کرمانشاه)، فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری، شماره ۲۷، زمستان، صص ۹۳-۱۱۰.
۲. آهنگری، شورش؛ موسی زاد، چیمین و محمدی، رباب (۱۳۹۲)، اولویت بندی شاخص های رضایتمندی شهروندان از پارک ها و فضاهای سبز شهری (نمونه موردی: شهر بوکان)، فصلنامه جغرافیا و مطالعات محیطی، سال دوم، شماره هفتم، پاییز، ۲۰-۸.
۳. تبریزی، نازنین (۱۳۸۴)، تحلیل فضای مبلمان شهری با توجه به شرایط زیست بوم انسانی شهر اصفهان (با تأکید بر محدوده گردشگری بخش مرکزی)، استادراهنما: دکتر علی زنگی آبادی، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه اصفهان.
۴. تقوایی، مسعود، گلشن، مرادی و اعظم، صفرآبادی (۱۳۸۹)، بررسی و ارزیابی وضعیت پارک های شهر اصفهان بر اساس معیارها و ضوابط موجود برای دسترسی معلولان و جانبازان، جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، سال ۲۱، شماره پیاپی ۳۸، شماره ۲، صص ۶۹-۴۷.
۵. تیموری، راضیه، شهرپور، روستایی، اصغر، اکبری نژاد، محسن، احدنژاد (۱۳۸۹)، ارزیابی تناسب فضایی- مکانی پارک های شهری با استفاده از *GIS* (مطالعه موردی: پارک های محله ای منطقه دو شهرداری تبریز، فضای جغرافیایی، سال دهم، شماره ۳۰، صص ۱۶۸-۱۳۷).
۶. حافظ نیا، محمدرضا (۱۳۸۰)، مقدمه ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران، انتشارات سمت.
۷. حسینی لاهیجی، سیدرضا (۱۳۸۹)، مبلمان شهری، ماهنامه شهر و منظر، سال اول، شماره ۴.
۸. حمیدی، حسین و اسماعیل زادگان، نعیمه (۱۳۹۴)، عوامل مؤثر بر کارائی پارک شهری (با تأکید بر عملکرد و سرزندگی آن) نمونه مورد مطالعه: پارک ائلر باغی شهر ارومیه، مجله علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره هفدهم، شماره یک، بهار، صص ۱۰۲-۹۲.
۹. حیدری بخش، مرضیه (۱۳۸۷)، بررسی تطبیقی استاندارد پارک ها و فضای سبز شهر اصفهان با استانداردهای موجود (نمونه موردی: فضای سبز حاشیه زاینده رود)، دانشگاه اصفهان، گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری.
۱۰. رحمانی، محبوبه (۱۳۸۹)، تأثیر محیط و رفتار بر مبلمان شهری از دیدگاه روانشناسی محیطی، سازمان نظام مهندسی ساختمان گیلان، فن و هنر، سال سیزدهم، شماره ۲۹، صص ۱۹-۱۳.
۱۱. زال نژاد، کاوه (۱۳۹۰)، برنامه ریزی به منظور ساماندهی مبلمان شهری، ۲۸-۲۲.
۱۲. زنگی آبادی، علی، نازنین، تبریزی (۱۳۸۳)، طراحی و برنامه ریزی مبلمان شهری، انتشارات شریعه توس.

۱۳. زنگی آبادی، علی؛ تاجیک، زینب و غلامی، یونس (۱۳۸۸)، تحلیل پراکنش فضایی مبلمان ورزشی در پارک‌های شهری و تاثیر آن بر رضایت و استقبال شهروندان (مطالعه‌موردی: شهر اصفهان)، مجله جغرافیا و مطالعات محیطی، دوره یک، شماره دو، زمستان، صص ۳۴-۱۵.
۱۴. زیاری، کرامت اله، مهدی، علی، مهدیان، معصومه (۱۳۹۲)، بررسی و تحلیلی بر مبلمان شهری از دریچه رضایت شهروندی و عملکرد مدیریت شهری، فصلنامه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری چشم انداز زاگرس، سال پنجم، شماره ۱۸.
۱۵. عامل‌بافنده، مهدی (۱۳۸۹)، ارزیابی عملکرد مبلمان پارک‌ها در شهر مشهد با تأکید بر پارک‌های منطقه‌ای، استاد راهنما: دکتر حمیدرضا وارثی، دانشگاه اصفهان، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری.
۱۶. عباسی، سمانه (۱۳۹۰)، تحلیل فضایی مبلمان کودکان با استفاده از *GIS* (مطالعه‌موردی: از پل وحید تا پل شهرستان در حاشیه زاینده رود)، استاد راهنما: دکتر علی زنگی آبادی، دانشگاه اصفهان، گروه جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری
۱۷. غلامپور، اشکان، (۱۳۷۹)، معیارهای ارزیابی و انتخاب مبلمان شهری، شهرداریها، سال دوم، شماره ۱۸، صص ۵۸-۵۵
۱۸. فرج‌اللهی‌راد، امیر، اسماحجتی، نورانی، مرضیه (۱۳۸۸)، بررسی مبلمان شهری چندمنظوره و میزان تأثیر آن در بهبود کیفیت مناظر شهری، ماهنامه بین‌المللی راه و ساختمان، شماره ۶۴، صص ۶۹-۶۴
۱۹. فضل‌خانی، فروه، نگار، حسنی (۱۳۸۸)، بررسی آسیب‌پذیری مبلمان شهری در برابر زلزله (مطالعه موردی شهر تهران)، محدوده میدان هفت تیر تا انتهای بلور کشاورز، امداد و نجات، سال اول، شماره ۳
۲۰. محمدنژاد، مریم، مصطفی، بهزاد فر، جواد، شاهی (۱۳۸۷)، مکان‌یابی مبلمان شهری با استفاده از *GIS*، شهرنگار، سال نهم، شماره ۵۰، صص ۴۸-۴۰
۲۱. محمدی، جمال و رخشانی‌نسب، حمیدرضا (۱۳۹۰)، تحلیل رفتاری عوامل کمی و کیفی مؤثر بر جذب شهروندان به پارک‌های شهری در اصفهان، فضای جغرافیایی، سال یازدهم، شماره ۳۳، صص ۲۸-۳۸
۲۲. مشکینی، ابوالفضل، محسن، رحیمی، صابر، محمدپور، اکبرپور سراسکانرود، محمد (۱۳۸۹)، ارزشیابی و تحلیل کاربری‌های شهری با تأکید بر کاربری فضای سبز شهری شهر گلستان، جغرافیا و توسعه ناحیه‌ای، شماره پانزدهم، صص ۱۱۵-۹۱
۲۳. وارثی، حمیدرضا، احمدیان، محمدعلی، عامل‌بافنده، مهدی (۱۳۸۹)، تحلیل اثرات مکان‌یابی و توزیع فضایی مبلمان پارکی بر عملکرد آن (نمونه‌موردی: پارک ملت شهر مشهد)، مشهدپژوهی، سال سوم، شماره پنجم، صص ۱۵۰-۱۲۹.

24. Butala, Neel, M. Michael J. (2010), VanRooyan. Ronak Bhailal Patel, *Improved Health outcomes in urban slums through infrastructure upgrading journal honepage.*
25. Dunnet et al, (2002), *Improving Urban PARKS, play Areas and Green Spaces*
26. Gibbons, Johonna , Oberholzer, Bernardo, (1991), *Urban Street Space. Cambrige, BSP professional books*
27. Muderrso, Lo. H. and Dem. R. Z. (2004), *The relationship between perceived safety in Urban Recreation Parks, Journal of Applied Sciences, Vol. 4.*
28. Neema. M& Ohgai.A.(2010), *Muiti Objective Location Modeling Of Urbun Parks And Spaces: Continuous Optimization Campaters Enviroment And Urban System. Volem 34*
29. Ngesana, M. R., Abdul K.H., and Zubirc, S. S. (2012), *Human Behaviour and Activities in Relation to Shah Alam Urban Park during Nighttime, Journal of Social and Behavioral Sciences 68.pp. 427. 438.*
30. Rasidia, M. H., Jamirsahb, N., and Ismail, S.(2012), *Urban Green Space Design Affects Urban Residents' Social Interaction, Journal of Social and Behavioral Sciences 68.pp. 464 – 480.*
31. Scottish, Richard. (1987), *Information Natural Heritage Trends, London. WWW.ISFAHAN.IR/*